

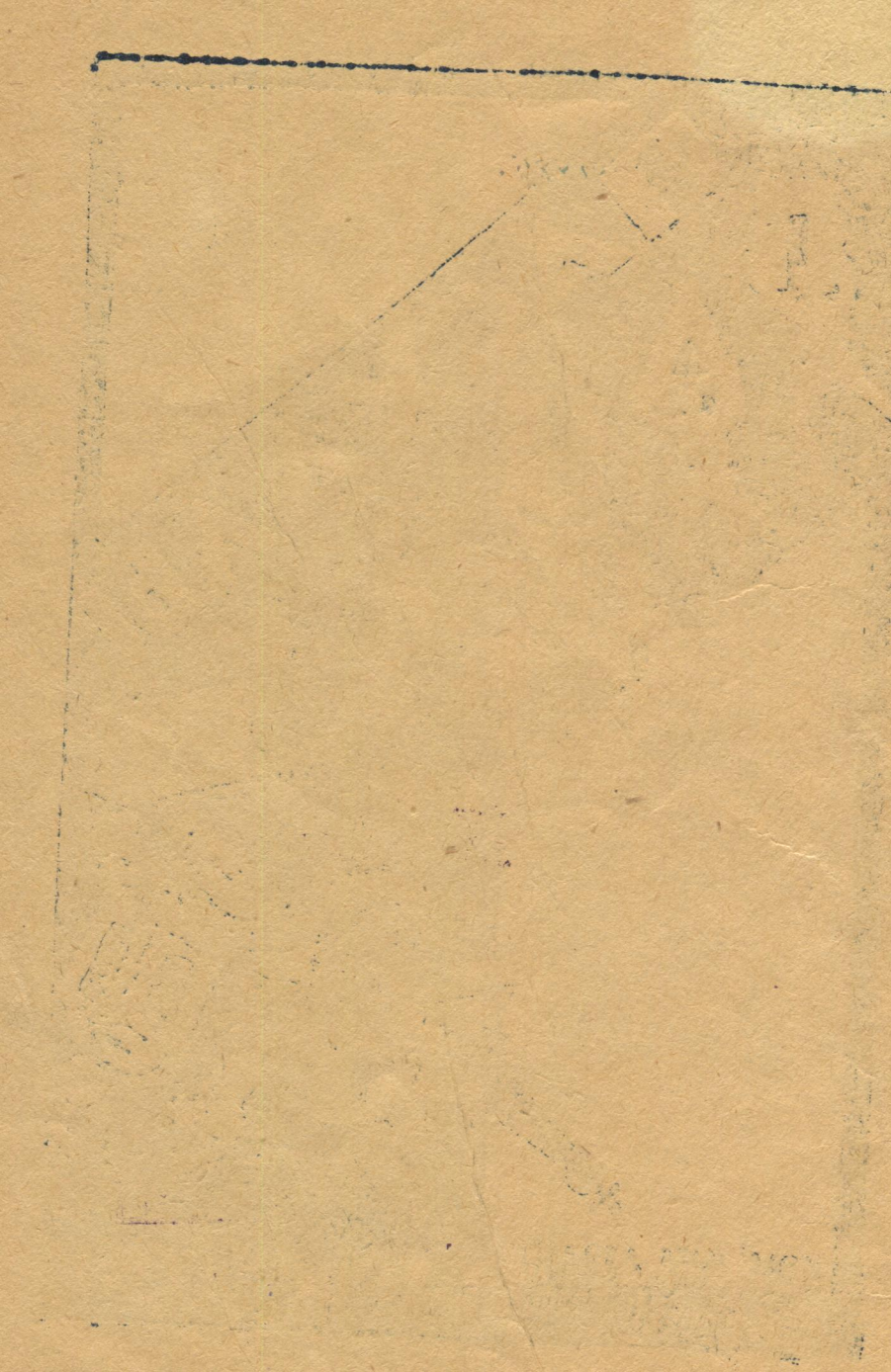
8(с125)

П 19

29302

ГПБ Ср. Ряз.

1719

О-А.Д.У.К.
Икс 281885 ✓
Г.П.Б. Ср. Пз.

Пасхалы паныд

(ЧЕЛ АҢ АСЛЫ СБОРНИК)

2302

N

L451

БИБЛИОТЕКА
Респ. Краев. Музея
Колми АССР
город Сиктывкар.

ГИБ УЗ.

0

КОМИ ИҢГА ЛЕЗАНИН
СЫКТЫВКАР — 1931

Обложка работы Николая Цембер

Антипасхальный сборник для детей — перевод с русского.

Отпечатано в типографии Коми Издательства
в количестве 3500 экз. заказ № 5480.

Облит № 252. г. Сыктывкар,

1 9 3 1 г о д

Выл олӧм вӧсна

Міжан страна зев ӧдӧ вежӧ. Быд лун пыр јонжыка да јонжыка пазалӧ важеа оласногыс, сы пырді течеӧ выл нога олӧм — сoтcиaлiстичecкӧј.

Робочӧјјас да ужалыс крестана чорыда кутчӧісны дорны выл олӧм: производствојас вылын, колхозјасын, торја бригадјасеаӧ кутисны кыпавны ударнӧј зон арміјас, кутисны чужны коммунистическӧј тсехјас, заводјас. Крестана пыщкыи сӧжӧ тӧдчӧ возлаӧ чорыд вӧрчӧм. Страна пасталаным быдмӧ да јонмӧ уна еурс колхоз.

Олӧмсӧ сoтcиaлiзм подув вылӧ вужӧдӧмыс зоннас мӧдарӧ бергӧдӧ ужалыс мортлыс јурвежӧрсӧ (мировозрение) да щӧктӧ ӧдӧдны культура револютеја мунӧмсӧ. Выл олӧм течеӧмыс щӧктӧ ужалыс јӧзӧс мынтӧдчыны колас важ најтеыс, капиталистическӧј мирсаӧ колӧм мылӧсеыс. Медеа-нын колӧ мынтӧдчыны религиознӧј предрассудокјасыс, религија нога мӧвијасыс, мыј вӧсна пӧжмаммӧ ужалыс јӧзлӧе культура олӧмӧ вужӧмыс, мыј вӧсна контрреволюционнӧј вынјаслы локтӧ отсӧг пролетариат государствокӧд вермасӧмын, быдмыс да јонмыс сoтcиaлiзмкӧд вермасӧмын.

Тащӧм јеннога мӧвијаслы да олӧмлы тыдовтчис-нин пом: робочӧјјас да ужалыс крестана еновтчӧны-нин религијасыс да религија нога оласногыс. Воинствујущӧј безбожіе луныс-лун јонжыка јӧжӧ масса пӧвсӧ. Та вӧсна јонмӧ классӧвӧј тыш. Религиознӧј организатејајас-жӧ котырталӧны міжан странаса контрреволюционнӧј вынӧс. Став фронт пастала сoтcиaлiстическӧј наступленьӧ нуӧдӧм, областјасӧс да округјасӧс дорыв коллективизатеја подув вылӧ вужӧдӧмыс да тајӧ подув вылас кулакӧс, кычӧ классӧс, бырӧдан робочӧј классӧн политиканыс, јоэмӧдіс классӧвӧј тышсӧ. Церковныкјас да сектантјас кутисны-нин вужны контрреволютејагуеа ужӧ. Молитвеннӧј керкајасыс најӧ асыныс агитатејаныс вужӧдӧны јӧз пӧвсӧ, нуӧдӧны вывті најана: челаӧ ворсӧмјас, војпукјас, гажа рытјас да с. в. вӧчалӧмӧн.

Та вѳсна ыжылунлы паныда кампаньѳыс вывті тѳд-
чанатор. Сіјѳ воѳѳ нубдас релігіја да релігіозној организатсі-
јајас вылѳ воѳмеѳ, кодѳс панѳма рѳштволы паныда кампань-
нѳ дырјі.

Ыжылунлы паныда кампаньѳ кутас мунны выл олѳм
вѳсна, сотсіаліѳетіческѳј олѳм вѳсна тышкаган лозунг улын.
Сіктын торја-нын колѳ јосмѳдны тыш візму овмѳсѳс коллекті-
віфірујтѳм куѳа да кѳѳа кампаньѳын безбожнікјаслы участ-
вујтѳм куѳа.

Школајас воѳын ыжылунлы паныда кампаньѳ нубдигѳн
сувтѳны мојас: чорѳѳдны общественно-полезној ұжысѳ, став
ужалыс піјансѳ кыпѳдны семјаын јейлы ескѳмкѳд вермасѳм
вылѳ, кыскыны том безбожнікјасѳс оласног вежан уѳѳ, сотсіалі-
зм подула выл сікт течан уѳѳ.

Ыжылунлы паныда кампаньѳѳлѳн колѳ лоны тащѳм
темајас:

1) Кода празнікјаслы да візкутѳмјаслы паныд сувтѳм.

2) Выл морт вѳсна вермасѳм да релігіја.

3) Хрістіанасада јеврејса ыжылунлѳн классѳѳѳј сурѳсыс

4) Кулічлы, пасхалы да матсалы паныд сувтѳм.

5) Выл сотсіаліѳетіческѳј оласног вѳсна — релігіјалы
паныд.

6) Коллектівізатсіја вѳсна -- релігіјалы паныд сувтѳм.

Тајѳ еорніјасыс мед вѳлі чуксалѳны ужалыс вој ырѳс
релігіјакѳд вѳккѳжлѳ орѳдѳѳм вылѳ, том безбожнікјас радјасѳ
да СВБ-ѳ пырѳм вылѳ, ыжылунлѳ школајасѳ да уѳ вылѳ
100% вылѳ петѳм куѳа, керкајасыс ѳбразјас петкѳдалѳм ку-
ѳа. „Безбожнік“ німа тракторној колонна вылѳ ѳѳм чукѳртѳм
куѳа да с. в.

Ыжылунлы паныда ұжымѳс колѳ вескѳдны ыжылун-
са празнікјас орѳдѳѳм куѳа: вѳчны субѳѳотнікјас да воскреснік-
јас, вѳрлеѳавініасыс мед вѳрлеѳысјас ез летчавны гортас да
сіѳ воѳѳ.

Ыжылунлы паныда кампаньѳыс мед муніс бојевѳја,
гажаа, кыпыда. Колѳ вѳчавны мітінгјас, демонстратсіјајас,
карнавалјас, екскурсіјајас да гажа рытјас. Колѳ корены мас-
са пѳвсын уѳ нубдан выл формајас.

Ыжылунлы паныда кампаньѳыс мед вѳлі зоннас полі-
тїкакѳд јітѳма. Оні колѳ чорыда зїлны, медым воішствујущѳј
том безбожнікјас группа да СВБ јачејка асланыс уѳѳн
быдтісны выл піонерјасѳс да комсомѳлечјасѳс. Тајѳ кампаньѳ
дырјіыс зев ескѳ бур лоѳ том безбожнікјасѳс піонер-отрадјасѳ
передавајтавны.

Міжанлы колө дорны не сөмын релігіякөд вермасан жен-төдтөм том кадрјас, щөщ і Леңінскөј боевөј отрадјас.

Сотсіалістическөј выль оласног вөсна

Міжан странаным зев өдјө быдмө да јонмө. Пјатілетка помасіг кежлө лоас расплаңірујтөма 108 выль кар. Карјас стрөйтөмө вівоза планын шуөма пуктыны 8 мільард шайт—жын дорыс унжык, мыј дон сулалөны міжан өніја став оланінным.

Тажө ыжыд ујас странаным кутчіеіс-һін.

Міжан мого — стрөйтвы сотсіалізм. Сің-кө міжанлы колө стрөйтчыны выль ногөн. сотсіалістическөј ногөн: мед вөліны гөрд пелөсјас, челаф садјас, јасліјас, прөдуктөвөј магазин-јас да с. в.

Сотсіалістическөј карјас да керкајас

Кушөмөн-нө колө лоны сотсіалістическөј карјаслы да керкајаслы? Бөрја каднас та јылыс јона вөлі гіжөма газетјасын да журналјасын. Тажө еорныс зев колантор; сы вөсна колө ујалыс став војтырлы мөвпыштны та јылыс. Торја-һін ковмас мөвпыштлыны быдмыс том поколеңнөнымөс быдтөм јылыс.

Мыј-жө колө лоны сотсіалістическөј карын? Сурөсыс лөб сепі, медым бырө дны мешщана носса гортса „очаг“ (кувнаыскөд, пеласөбмыскөд да с. в.), на пыдді лөөдавны өтүвја оланінјас.

Јөзыс оз кутны гортаныс пуны-пөжавны, сіјө ужсө кутасын нуөдны пуган-пөжасан фабрикајас: Затрекајтны, өбөдајтны, ужнајтны јөзыс оз-жө гортаныс кутны, а өтүвјөн еөјан інјасын. Выль карјасын да керкајасын бырас нывбабаөс пеласан пеласан уј, лоас лөсөдөма өтүвја пеласанінас.

Выд керкаын мед вөлі лөсөдөма клуб. шөјтчан вежөсјас, біблјотечка-чіталнајас, ујалап вежөсјас да с. в.

Тащөм ногөн јөзлөн оз кут вее мунны уна кад, торја-һін нывбабалөн, коді мынас немөвөјса рабствоыс, лоас муж-

чінакõд õтувјõн тырправаа. Челадајас оз-нїн кутны урõдуйтчыны семјаса дїкарскõј воспитанїёõн, а најõ чужанлупаньыс велõдчõм помавтõзыс кутасны быдтысны врач-педагогјасõн. Челад кутасны быдмыны да воспитывајтчыны јаселїјасын, челад садјын, школьнõј городокјасын.

Важсõ выльмõдõм вõсна

Выл керкајас да карјас стрõйтõмкõд õтщõц колõ кутчысны вежны важ оласногсõ, важ керкајасын да важ карјасын. Ферт, дырõн бырасны поснїдїк сїктјас. На пыддї кынтасны вїзму вõдїтыс карјас.

Оласног вежїгõн колõ тышкасны оланїнјасын сõстõмлун кутõм вõсна, весавны оланїнјасыс õбразјас, лампадајас, религїјакõд јїтчõм мукõд полõс клам. Такõд õтщõц мїјан оласногыс колõ вõтлыны вїна јуõм, религїознõј õбразјас, тышкаõдмјас да јортчõмјас. Колõ бырõдны челадõс нõјтõм.

Воїнствујущõј безбожнїкјаслõн могјас

Выл, сотсїалїстїчeskõј оласног течõм — обществениõј-сõветскõј да партїнõј став органїзатсїјаслõн мог. Тајõ органїзатсїјаскõд õтув выль оласног вõсна колõ вермасны і Воїнствујущõј Безбожнїкјас Сојузлы, кодї ез-нїн еща тод вõч та куза. Безбожнїкјас асланыс ужнаныс пыр на ердõ петкõдлїсны религїја ногса шогмытõм оласногсõ. Најõ нуõдõны чорыд тыш религїознõ) обрадјаслы воча, челадõс шогмытõма быдтõмлы вõча.

Онїја кад щõктõ јешщõ-на јонжыка чорзõдны тыш религїја ногса важ оласногкõд. Колõ зїкõз гуавны кода празнїкјассõ, колõ јешщõ-на чорыджыка кучкыны религїознõј оласног куза. Колõ еусжыка чуксавны ужалыс војтырõс религїјакõд да религїознõј органїзатсїјаскõд зїкõз орõдчõм могыс. поцјас да сектантјас быдногыс торкалõны мїјанлы выль олõм течны, најõ вермасõны кыптыс сотсїалїзмкõд.

Сомын-õд религїја ногса важ оласногкõд куш тышкасõмыд абу-на ставыс. Важ оласног пыддїыс колõ течны выльõс, сотсїалїстїчeskõј оласног. Та куза ужалыс уна војтырлõн тõдчõ выльторыс полõм. Безбожнїкјаслõн мог — бырõдны тащõм полõмјассõ. Асланыс прїмернаныс налы колõ петкõдлыны ужалыс пемыд војтырлы выль тужсõ.

Сотсїалїстїчeskõј выль карјас да керкајас стрõйтõм куза безбожнїкјаслы щõц колõ, чорыда остасны. СВВ став јачеј-

кајаслы пыр-жө колө кутчѐны тајө сорнѐјассө јөз пөвсө петкөдны да кыпөдавны сорнѐјас өтүвја сојанѐнјас, пєсласанѐнјас, гөрр пельөсјас да с. в. лөсөдөм куџа. Торја-нѐн колө сорнѐтны колхозјасын сама уж пуктөм јылые, детскөј садјас, јаслыјас, школајас, библиотека-читалнајас, өтүвја сојанѐнјас да с. в. лөсөдөм јылые.

Важ оласногө вылөн вежтөг мѐ огө вермө зѐкөџ бырөдны релѐгѐјалые вужјассө.

Мыј вөчны том безбожнѐкјаслы

Медвоџ оз ков вунөдны, мыј партијалөн да сөвет властлөн основнөј лозунгыс— бырөдны кулакөс, кыџѐ классөс. Тајө могыс абу кокнѐ. Безбожнѐкјаслы колө мөвиштны кулаклые вынсө падмөдөм јылые, медым сѐјө колтчѐс өтнас, медым некөд ез отсав сылы. Кулак мыжөбө попјас, сектантјас вылө; кулаклы мукөд дырѐји еурө слөј кыскыны ас бөреамс ужалыес массаөс,— өд јөзыд мѐјан јона-на пемыдөбө, релѐгѐја јадыс шыдөџ јѐжөма. Тасаң петө мог—петкөдны релѐгѐјаөс кыџѐ воропөс, кодөн кулакјас вермасөны сөветскөј выл өктөкөд.

Том безбожнѐкјаслы колө кореавны фактјас, кыџѐ сектантјас да церквнѐкјас нуөдөны контрреволюционнөј ужнысө. Фактјассө колө корены меставывса олөм пөвсые мукөдлаые, газетјаеые, торја-нѐн „Безбожгазетые. Шжылунлы паныда кампаннө нөдигөн колө лөзны 2-3 № стөнөшөдан газет. Сөтчөјасө і гѐжавны тащөм фактјассө.

Олөмыс петкөдлө, мыј кулакјас колхоз течан ужнымөс унжыкысө орөдөны нывбабајасөс шыөдөмөв, кодјас мужѐкјас сертѐ јонжыка јенлы ескөны. Том безбожнѐкјаслы быдлуңја ужаныс колө нуөдны мамјас да чөјјас пөвсаныс разјаснѐтөлнөј уж,— төдмөдны најөс попјасөн да сектантјасөн нуөдан вредѐтельскөј ужкөд. Том безбожнѐкјаслы јона колө зѐлны гортанысө сорнѐтөдны јенлы ескөмые орөдчөм куџа.

Тајө каднас колө кышөдны сорнѐјас вѐчкојас да јурбитан керкајас өпталөм јылые. Сөтчөјасө лөсөдавны клубјас, лыдысан керкајас, өтүвја сојанѐнјас да с. в.

Том безбожнікјаслы став тащѡм меро пріјатѡсѡ колѡ олѡмѡ пѡртны гырыејас собранѡ вылын сорнїјас пуѡдѡмѡн. Унатор та куѡа поѡѡ вѡчны ловја гаѡетјас, летучеј мївїнгјас да с. в. вѡчалѡм пыр.

Том безбожнікјаслы, кодјас гырыејас пѡвсын агїтїрујтѡны колхозјасѡ котыртчѡм јылые, колѡ аслыныс колхозјасѡ пырны. Пїонер елот вынеѡдліс наказ, кѡні вѡлі шуѡма, мыј пїонерјас кутчыгасны курѡгјас вѡдїтны, сетасны госуларетволы заранїчаѡ петкѡдѡм вылѡ уна сурс чїпан колк. Колѡ котыртавны курѡг вѡдїтан челаѡ колхозјас; нѡшта вїзан, кроплїкјасѡс

бытан колхозјас; лекарственнѡј културајас вѡдїтан колхозјас да с. в.

Медым отсавны еїктлы ѡдїѡжык пуксыны уклад вѡв вылѡ, колѡ котыртавны утїлсырїѡ чукѡртан арѡельјас (ѡбра-рот, лыјас, кабала, пробкајас, кѡртторјас да с. в. чукѡртны). Утїлсырїѡ вузалѡмые бостѡм сѡмсѡ челаѡ вермасны пуктыны „Безбожнік“ нїма тракторнѡј колонна лѡсѡдѡм вылѡ, мукѡд меропрїјатѡјас вылѡ-да.

Тувсовја гѡра-кѡѡа локтан кампанѡѡ дырїї мїјанлы ковмас вермасны вїзму уѡалан ногјас бурмѡдан меропрїјатѡјас куѡа. Том безбожнікјаслы, шуам, колѡ воѡмѡсчыны кѡјдыс весалѡм — сортїрујтѡм да протравїтѡм куѡа.

Том безбожнікјас дерт-ѡѡ унаые кывлѡны мам-батсаныс сещѡм сорнїјас, бытѡѡ тракторыс — ањїкрїстлѡн ѡрудѡѡ, а гѡрыс — вердан јукталан матушка; кывлѡны і олѡм помѡдм јылые сорнїјас, мыј вѡсна гѡгѡрвотѡм кресѡтана еновтчѡны мунысѡ вѡдїтѡмые. Тащѡм мојдјасѡ колѡ ердѡ петкѡдны да вермасны, чорыда вермасны тащѡм мојдјасѡ пекѡдыејаскѡд.

Том безбожнікјаслы оз ков вунѡдны, мыј налые уѡнысѡ кутасны артавны сы сертї, кущѡм бур ваясны паргїјалы да сѡвет властлы отсакѡмнаныс еїктѡс сѡсїалїзм поѡув вылѡ вуѡѡдѡмын.

Ыжыдлун — рабјаслөн да ыкарјаслөн празнык

1) Паска ызы јона важ олмөн колас

„Паска“ — христіанскөј религіяын медыжыд празнык. „Паска“ празнујтомкөд христіанајас јитөны өтө лоомтор, кодө бытө өвөлөма 19 нем сајын.

Христіана чајтөм сертө кушөмкө вөса тулысын (кушөм вөб, точнөја вөставны өтө поп оз куш) мөјан оланөсаң зөв ылын — Јудөјын — кувөылис да кујим лун мыетө бөр ловзөс христіанскөј јөн — Іисус, кодөс өмтөны „христосөн“ (помазанным). Сөјө кадөсаңыс бытө христіана быд во празнујтөны тајө лоөмтөрсө.

Історическөј наука төдмалөм сертө збылысө тајө лоөмторјыс абу өвөлөма; іисус јылыс вөсталөмјасыс — легендајас, појјаслөн мојдјас.

Мөј мојдөө іисус јылыс, өткодө ескана, кызі, шуам, тащөм мојдјас: „јома баба“ јылыс, „дас јура гундыр“ јылыс да с. в.

Іисус јылыс історическөј јуөрјас өкушөм абу колөмаө. Јевангелльөлы ескыны өкөзі оз пощ, сенө мојдјасө гудралөма, өмө уна өе збыл географөја да історөја бөкөсаң пасөдјас. Мөкө ескө кутім ескыны јевангелльөлы, вөчөм зөв ыжыд өөлөчөкөтор. Сөкө колө щөщ ескыны јөмајас, вөсајас, вөрсөјас јылыс мојдјасө; сөкө мөјанлы колө ескыны і көтајөчөсөн, індусөсөн, ајтајөтөсөсөн, көргөзөсөн ескө јөнөсө. Мөјла өкө өе ескыны сөщөм јөнөсө, кодјас вөліны важ јөшөпаналөн, германөчөсөсөн, римланалөн?

Өд быд ассорөня јөзлөн өмө аслаңыс религіозно-бытөвөј мојдјас. Мөжө төдам — став тащөмторјыс мојдјас, а абу збылтор.

Сөкөкө, ставыс; мөј јевангелльөбө гөжөма — појјаслөн мојдјас?

2 Сöкыд рабство вайöдиc „христос“ женлы ескöмö

2000 во сайын артмис Римскöй империя. Римланајас пöкөритисны Јегипетöс, Гретеяаöс, Финикијаöс да с. в. Тајö став жöз-ыслы овеывлис вывти сöкыда—римса озыр жöз нарғитлисны на-жöс. Римса помещицкјас да капиталисткјас тајö странајасса жöс-сö боетлисны рабствоö да виçлисны скöтöс моз-жö: ез жалит-лыны, ез тöждылыны на вöсна.

Рабжасыд унаме кыпöдчывлисны господајаслы паныд, сöмын најöјасöс римса аристократкјас-помещицкјас кокныа бөр венлисны. Рабжас воштисны нафеја му вылын налы бур олöм лоöм былö. На пöвсын чужис мөвп, мы коркö локтас „мездыс“ (спасител). Тајö мөвныс паккалис щöц и гöла олыејас пöвсын крестана пöвсын.

Сöмын „спасител“ ез лок. Сы вöсна дырöн петис мöд мөвп: „спасительс“-пö волис-нын, асыс велöдöмсö проповедујт-лис, чудесајас вöчавлис, сöмын озырјас кутисны сийöс да крест былö рөспинајтисны. Сесеа сийö бөр ловçис да жеңежан ка-чöдчис. Сöмын сийö коркö бара летчас му былö да секи—секи çик-нын мездас жöсö.

А сийö локтöз терпитö, чöва терпитöј став сöкыдлунсö, кыçи „спасител“ терпитлис. Лöсöдчöј „му вежандыр“ кезлö, кодi лоас регыд мысчi.

Тајö был женсö шуисны Исусöн (еврејјас ногөн—„жен отсöг“), сесеа содтисны јешщö „Христос“ (гретеяын олыејас но—„помазанник“). Тајö женјылыс лöсöдалисны уна мојдјас.

Тази артмис был религия—христианскöй. Христианскöй религия вöли зев выгöднö ыжыдалыс классјаслы Римса империя кöтыртлис уна пöлöс еорнија жöсö; најöс колö вöли кутны öти власт улди Јединöј женмыс таңдöм жöсö и öтувтлис. Сесеа женмыс вöли велöдö: „рабжас, кывзöј господанытö“. Господаныд-лы тајö и колö. Христос велöдöм ерғи. кучкасны-кö тенö шујга чужöмбанад, векейдгö лöсöд“. Тајö бара-жö зев сöлöм выланыс налы воö.

„Христос“ велöдлис му вылын олiгөн терпитны. тер-питны и терпитны. Мөдыр рабжас да крестана терпитöны, а помещицкјас да мукöд пöлöс господајас најö уж помые щöгöдчасны. Сийөн-öд христианскöй религиятö сарскöй власт да помещицкјас—рабовладельечјас чорыда и ныртлисны ужа-лыс жöз пöвсö, кутчелисны сы бердö.

Был религия колiс важ праçникјассö. сöмын јитис најö-јасöс аслас женкöд да евјатöјјаскöд. Сиз-жö колисны и древ-нöј „пасакас“, кодi лоi „воскресеннö христовöн“.

Ғикарјаслѳн важ празнікныс тагі лоіс рабјас празнікѳн, кодјас воштисны надејанысѳ ас јонлун выланыс да кутисны відчыены „спасітелѳс“, коді, Ғерт, некѳр оз лок, абу-да.

3. Кодлы колѳ паска

Паска—Ғикарјаслѳн да рабјаслѳн празнік. Кодјас-нѳ ѳні сіјѳс празнујтѳны? Кодлы колѳ тајѳ празнікыс? Паска колѳ сылы, коді зілѳ ужалыс јѳзыс вѳчны рабјасѳс—неграмотнѳј, вынтѳм Ғикарјасѳс.

Коді ѳні медјона ескѳ јенлы—ѳткѳн ужалыс крестанѳн, лібѳ тырыс предпріјатѳ вылын ужалыс робѳчѳјјас? Ғерт, крестанѳн. Мыј вѳсна-нѳ? Крестанѳн ужалѳ ѳткѳн, гѳрліс шогмытѳм гѳрјѳн, сіјѳ вѳлі ывлавыв вынјас воґын раб, сіјѳ ез гѳгѳрволы,—мыј вѳсна сылѳн олѳмыс сецѳм еѳкыд, ез кужлы выл бур олѳмсѳ течны. Крестанѳн вѳлі рабѳн помешчїк да кулак кїшѳд улын. Сїјѳн чорыда і ескывліс јенлы.

ѳні гѳла да шѳркода омыс крестана кѳтыртчалѳны коллѳктивјасѳ, вѳтлѳны кулакјасѳс ас бердеыныс, асыныс ужнысѳ кокѳѳѳѳны машїнајасѳн да агрономјасѳн. Сїјѳн і колхознїкјас сїпталѳны вічкојас, орѳдчѳны попјасыс, петкѳдалѳны керкајасыс ѳбразјас да с. в.Најѳ вуґѳны выл оланноґѳ.

Ғерт, емѳс-на уна сецѳм крестана—да робѳчѳјјас, кодјас век на ескѳны јенлы. Кулакјаслы да непманјаслы тајѳ-і кїыв. Тајјасѳс ѳні ґескѳдіс, реґыд налы ґїкѳз ковмас дүґдыны мукѳѳѳс нарїтѳмыс. Сїктын і карын најѳ венѳ сотсіалїзм. Наступајтыс сотсіалїзмлы најѳ чорыда воґсаѳѳны: мїжанлыс общѳственнїкјасѳс віјалѳны, вѳчѳны Сѳвет властлы паныда заговорјас, сотѳны колхозјас, школајас, лыд-ґысан керкајас, зајѳмјаслы паныда агїтатсіја нуѳѳѳны да с. в. Сѳмын вынныс абу наладорын: сѳвет властлѳн суд чорыда мыґкѳ тацѳм торјасыс.

Кулакјас да непманјас јавѳ оз лыстны воґсасны сѳвет власткѳд. Најѳ релїґїја сајѳ ґебеасѳмѳн нуѳѳѳны асыныс пеґ ужнысѳ.

Кулакјас да непманјас быднѳгыс зілѳны вынеѳдны уеыс релїґїјаѳс. ѳд релїґїјаыс век ѳтсаелїс капїталїстјаслы да помешчїкјаслы нарїтны робѳчѳјјасѳс да ужалыс крестанаѳс.

Ыґыдлун кеґлѳ попјас лѳеѳдчѳны тѳлыс мѳд војдѳр: куза кутѳны кослун, нѳраґїка доґѳѳны ґыґнѳнѳн, службајас еылѳны. Цѳламын ѳкмыс лун попјас тагі віґѳны верујущїјјасѳс. Медбѳрја лунјасас,—„страстнѳј веґѳнѳ“ верујущїјјаслѳн напраґеґѳыс вывтї-нїн вылѳ кајѳ: службајас ры-

тивбыдјасѳн, војбыдјасѳн. Вічко шѳрѳ петкѳдѳны крест: сесеа „плашщанітса“. Вічкѳ гѳгѳр кыщлалѳмѳн пораніка сылѳны, дежанѳјас војбыдјасѳн лыдѳѳны да с.в.

Друг сесеа јурѳстасны жыннанјас, гажа сылѳмјас, ѳзјасны уна біјас—гѳгѳр олѳмыс вежѳѳ. ѳні позѳ мыдсавтѳз, сојны, јуны, гажѳдчыны.

Загранічан ташѳм ногѳн-жѳ јѳјтѳдѳлѳны верујущѳјјасѳѳе. Полшаын да мукѳд странајасын страстнѳј вежѳнын старшѳј поіјас—јепіскопјас—12 корыелые мыкѳны кѳннысѳ (сы воын корыејасѳѳ ваннаын карболовѳј мајтѳгѳн мыкѳны). Испаніјаын тајѳтор-жѳ вѳчѳны корѳл да королева. Вѳчалѳны челаѳ шествіејас, воын нуѳны сізім Маріјалые образ (кыс палы лоіс сізім Маріјаые, ѳд Хрістосѳѳ „чужтіс“ сѳмын ѳтѳ Маріја). Іерусалімын патріарх кын „асныс“ ѳзјѳны сісјас, верујущѳјјаслы вісталѳны, мыј біыс јенежсан летчіс. Амерікаын вічкојасын ыжыдлѳнѳ вѳчалѳны релігіѳзнѳј спектакјас, кінѳјас. Загранічнѳј „опытјасѳѳ“ міјан сектантјас да церковнікјас вужѳдѳны татчѳ.

Ставыс тајѳ ѳтарѳ сінѳм: верујущѳјјас пѳвсын сујны абутѳм јеп јылыс мѳвн.

„Друг друга обымем; простим все прегрешения“, — вы-
 лоны поңяс. Мыҗ тајо лоб? Тајо лоб со мыҗ: локтасы-кө ми
 ордө белогвардејечҗас, миҗанлы колө окасны накөд. Тајо лоб
 со мыҗ: гөла олыылы колө кулакөс шуны вокөн, робочөҗлы
 колө непманөс шуны вокөн; робочөҗлы колө бурасыны капита-
 листҗаскөд, шуам, Рҗабупинскөҗкөд лобө Гучковкөд, Рөманов
 саркөд.

Здук кеҗлө мөвпштам—робочөҗ да кре-
 стана буржуҗасөс шуасыны вокҗасөн. А најө
 мыҗ вөчасны? Мыҗ вөчас Михаил Романов, Гуч-
 ков, Рҗабупинскөҗ? Најө шуасыны: „өнн, вок-
 җас, миҗанлы бөр вайө фабрик - заводҗаснымөс;
 бөр вайө муҗаснымөс да радејтөҗ миҗанөс“. Шу
 асны даҗ куш кинаныс бөстасыны: өд Христос
 ез щөктывылы воҗсасыны.

Кушөм лөыда ескө мед оз сывны поңяс
 да сектапҗас, најө век лоасыны робочөҗ да
 крестанлыны враҗҗасөн. Релиҗиознөҗ став пропо-
 ведсө најө нуөдөнн буржуҗаслы, капита-
 листҗаслы да кулакҗаслы бур вайөм куҗа.

Уҗалыс јөзлы чорыда колө вермасыны ыҗ-
 ыдлуи празниккөд, кызҗи релиҗиознөҗ мукөд
 празникҗаскөд.

Сет вочакыв тајо јуасанҗас вылө

Јуасан. Збыл-ө пөтка оз поэтыс ыҗыдлуно?

Вочакыв. Тајо моҗдыс—поңяслөн сөрөм. Пөткаҗас-кө еш-
 төдисны поэтыенысө, ферт, оз кутны поэтыены ыҗыдлу-
 нө. А ез-кө-на уфитны, ыҗыдлуи пондамыд вее оз овны.
 Пөткамыд-өд оз вичкоса календар серте ов.

Јуасөм. Збыл-ө, ыҗыдлуи асылө шондйыс ворелө?

Вочакыв. Ыҗыдлуи дырҗыыс-кө поводҗаыс лок (а сещөм
 поводҗаыс овлө), секи и шондйыс оз тыдав. Кор повод-
 җаыс пукалө мича, гөҗҗа лунө му бердыс кайө ру, Сынө-
 дас чукөртчөнн уна ру војтҗас, кодҗас пөвсын ворсөнн,
 шонди југөрҗас, уна рөмөн пөртмасөны. Ыҗыдлунад јөзыд
 кышыд еолөмаөс. Налы ставыс секи вичөдчө мичаөн да га-
 жаөн. Сесеа-өд унаөн шонди петтөҗыс-на уфитасыны со-
 јыштны—јуыштны да шатлалыштөны-нын. Тащөмҗасыдлы,
 ферт, сесеа шондйыс кутас јөктыны.

Јуасөм. Мыҗ вөсна ыҗыдлуи паныд воҗыс овлө пыр лөн
 да пемыд?

Вочакы в. Мукöд ыжыдлун војö овлö и сещöм поводда, мыҗ лымжөн тыртö да төвныр путкылтö. Војжасыс, збыль, овлöны пемыдöс. Тажö артмö сы вöсна, мыҗ христiянскöј паскаыс празнутчö выль төлыс петан лунжасö. Секјасö төлысыс јенежас оз овлы, лiбö петавлас-кö сöмын асјадорö.

Јуасöм. Овлis-ö коркö Христос?

Вочакы в. Исус Христос нiма мортис некор ез овлы; сы жылыс ез гiжлыны сiјö кадö олыс учонöјжас да поетјас. Јевангеллöјжасö, кöни гiжöма Христос олöм жылыс, лöсöдöмабe сe во бöрын-ын; сeсeа сeнјасын тырыс öшибкajас—исторiја бокeан дај географiја бокeан. Став јевангеллöсö-кö öткодaвны, сiнмад шыбитчö вiсталöманыс торјалöмјас öти—öтиног гiжö, мöд—мöдног... Кущöмöс-нö најö свящeннöј нiгајас, быд вoкoвын-кö ылдöчöны?

Јуасан. Мыҗ вöсна некöны оз вермасны јенлы ескöмкöд, а сöмын СССР-ын?

Вочакы в. — СССР-ын ужалыејаслөн влает, кодi вермасö быд пöлöс нартiтöмкöд. Мукöд странајасын влаетöс кутöны капиталистјас да помещицијас. Нaлы јенлы ескöмыс колö, медым сы ныр кокнiджыка вермiсны боетны кiпoдуланыс ужалыс јöзöс.

Јуасан. СССР-ын увтыртöны-ö јенлы ескöмсö?

Вочакы в. Верујтöмыс мијан некöдöс мырдөн оз дүгöдны, турмајасö оз нукеöдны дај оз казнiтны. Овлö, сiзи, мыҗ попöс лiбö сeктантöс судiтöны, мыждöны, весiг лыҗлывлöны; сöмын оз вера вöсна, а контрeволюциöннöј уцныс вöсна. Антiрелигиöзнöј пропаганда абу верабe увтыртöм.

Јуасан. Сöмын-ö христiянскöј религија вылö воöны?

Вочакы в. Тащöм-жö јуасан сeтöны верујтыс јеврејјас, магометана да с. в. Ми вермасам быд пöлöс религијакöд, сы вöсна, мыҗ најö торкалöны социализм стрöитан ужнымöс. Мoскуаын-кö сiптысалöны вiкoјас, Мiнскын—сiнагогјас сiптысалöны, а Казанын—мечетјас.

Том безбожнiкјаслөн прöст кад кольлалöм

Öнöз-на школа ез велав јiтны чeладлыс прöст кад кольлöмнысö јенлы ескöмлы паныда пропагандакöд. Шуам, доклад лiбö, „гажа“ рыт помын вöчавлöны вoрeöмјас, јöктöмјас да с. в., тащöм погөн кад кольлöмыс пöлiтiкаыс бокö вешjö. Тажö зев омöлтoр.

Тані мі вайодам некымын формаа ворсөмјас. Тајө ворсөмјассө колө бура вөчавны, вөзвыв лөсөдчөмөн. Јентөдтөм затөјнјаслөн мөг—велөдны чөлафјассө выль нөг ворсны. Тащөм нога ворсөмјассө колө аслыныд лөсөдны.

Јентөдтөм затөјнјас-кө унаөднө, галы колө јукөыны бригадајас вылө; быд бригада ассыс ворсөмсө нүөдө аслас пөлөсын. Таңнас унжык чөлафөс позас ворснысө кыскыны.

Антрактсионјас

Кујим пөвса вөснө пөв вылын (фанера вылын) рөсујтөј—өтарас попөс, мөдарас кулакөс, өтарас раввинөс, мөдарас неманөс, өтарас сектантөс, мөдарас белогвардејечөс.

Пөв костассө (ребра фанеры) тувјасөоны көрттувјас; пөв паста-судта сертө вөчны жожын сулалан рамка, код пыцкын і кутас бергавны пөвјыс көрттувјас јылас. Мачөн-кө шыбытам попө, пөвјыс бергөдчас (вокруг оси) да поп пыцкөдчөс кулак-нын.

Тајө ворсөмын позө вөчавны өтка чөлаф да группајас кост өрдјөсөмјас.

„Вескыда сінмө“. Фанерајас вылын рөсујтөј понјасөс, раввинјасөс, муллајасөс да с. в. Сінманыс рөсујтөј вина бутулкајас, молөтвөньнјас, образјас, чөпан колкјас, паскајас да с. в.

Вөчөј лыа тыра мачјас.

Ворсысјас лылөны тащөм мачјаснас попјаслы сінманыс, медым ескө бергөдны најөс.

Тајө ворсөмыс вөзза кодыс-жө, сөмын пөвјыс бергалө оз горизонталөд, а вертикалөд.

„Крукышт врагөс“. Фанераыс вундалөјзуна пөлөс классөвөј врагөслыс фөгурајас—да мөчажыка красөтөј. Фөгурајас бердө кресталөј крукјас. Тајө-крукјас вылас кутасны пысавны колчајас, медым ескө фөгурајассө позөс жожеыд лөнтыны (черөс моз шатыштын). Фөгурајассө вөчөј сөзі медым позөс жоже сүвтөдны (позө жожас рөсујтавын школајас, колхозјас, тракторјас, клубјас, да с. в., сөсө на пыцкө сүвтөдавны фөгурајассө). Вөчалөј шавинјас, вуырјас пыцкө садөталөј колчајас, сөсө і вуграөөј өтө вөз сөсөан. Медбура „вугрөсөлы“ вөө премөја, кодө цуктысө быд фөгура мышкө (камөт, карандаш да мукөдтор).

Карнавала ШЕСТВИЕ

Ыждылунлы паныда кампањо дырјі вѳчны бур карнавала шествіјѳ „важ оласногѳс гуалам“

Тајѳ шествіјѳсѳ поѳѳ, тајі вѳчны: 4 6-8 морт медвоѳын нуѳны горт. Горт вылын гіжѳд: важ оласног. Горт-тыслѳн вевтыс вѳсса. Горт-ыи вина бутылкајас, паскајас, ѳбразјас да с. в. Гортѳ колмѳѳѳны сешѳм јѳз, кодјаслы важ оласногыс дѳна: поијас, раввинјас, сектантјас, муллајас, манакјас, кулакјас, непманјас, капиталист странајасые представи телјас, белогвардејечјас да с. в. Классѳвѳј врагјас оз чѳвовны: сылѳны нѳра ыланкывјас, кѳјинјасѳн ералѳны, агітѳрујтѳны — нетьѳд лѳны асыныс классѳвѳј сущностѳ.

Мукѳд чѳлаѳ нуѳны мајѳг јас јылѳ тувјалѳм фігурајас — кулакјас, непманјас, поијас да с. в.

Мѳд группа мед нуѳ трактор да коллективизатсја куѳа лозунгјас.

Бур ескѳ тѳјѳ шествіјѳсѳ јитны ѳбразјас да рѳлигіја ѳбрајас вѳчан мукѳд пѳлѳс кѳлуј площѳаѳ вылын сотѳм. ѳбразјасѳ чукѳртвѳны колхозныкјас керкајасые да ѳтка олые јентѳдтѳм краѳтанајаслые.

Інтсеіровкајас

Пример пыдді вайодам өті інтсеіровка — пантоніма. Луд вылын ворсёны челаф. Быд боксаң кыјодчөмөн докталёны појјас, раввіјас, муллајас, сектантјас. Најө вуграсёны, — кампет выло мөвпалёны челафөс кыјны. Кущөм дегіна кутчөас кампетө, сійө шедө да нуёны садөкө (быд кык поп выло — өті садөк). Уна пөлдөс појјас өтувтчөны. Сің шуам, поп да раввін — налөн асланыс садөк, мулла да сектант — налөн баражө асланыс садөк да с. в. Кор вуграсөјас кыјасны бура уна дегінаөс, најө садөкјасас бостөёны велөдны челафөс: појјас щөктөны челафөс копрасны, јурбітны, бергавны да с. в. Озкө челафөс кывзыны, појјас кучкалөны (дөрт, оз зев јона) грестнаныс да јевангелёнананыс.

Челаф заводіталөны пышјавны; мукөдыс вермөны пышјынысө, а кодеурөјас оз. Пышјөјас мунөны том безбожнікјас дөрө да щөктөны мездыны колтчөм челафөс. Безбожнікјас өөрүтчөны, сөсөа петкөдлөны мимікаөн да двіженьёјасөні, мыј адјисны мездан туј. 5-6 мөрт пышјывлөны кодарөкө да вайөны челаф брігасаөс. Налөн ем гіжөд — „безбожнікјас“. Стрөјөн, мічаа безбожнікјас мунөны садөкјас дөрө.

Појјас повчөны-код, оз сібөдны безбожнікјасөс садөкјас бердө. Сөмын најөс венөны: безбожнікјас пырөны садөкө, организүјтөны хороход, сөсөа өөрөа-бөрөа петөны. Садөкјасө колтчөны појјас, раввіјас, сектантјас да мукөд, — шөгөёны. Челаф чукөртчөны өтілаө да панөны кущөмкө ворсөм. Ворсөіганыс шуалөны јенлы ескөмлы паныда лозунгјас (шуам, религія — яд, берет ребят; мі јенмыс өгө-нын полө — камгам дорам выль олөм).

Бур ескө рупорө виставлыны, мыј вөчөны ворсөјас. Музыкаөн-кө (гудөк, балалајка, шумөвөј оркестр) сопровөждөјтчө ворсөмыс, дөрт, гажажыка да буржыка артмас.

Јенлы ескөмлы паныда серпасјас да лозунгјас

Челаф зев радејтөны мичаторјас, шуам, міча серпасјас, плакатјас, лозунгјас да с. в. Сөсөа најө асныс јона радејтөны рісујтчынытө.

Челаф пөвсын ужалігөн тајө тор оз ков вунөдны. Ыжыдлунлы паныда кампаньё кежлө лөсөдчөгөн став челафөс колө кыскыны тајө ујас. Шуам, ковмас өшлыны јенлы ескөмлы паныда лозунгјас да плакатјас школаө, лыдөысан керкаө,

тыла вылө, крестана керкајасө (бат-мам ордө). Велөдышны
кө челадөс тајө ужсө вөчны да сетны-кө матерјал, кабала,
краскајас најө, зев зыпырыг ас выннаныс гижаласны уна
колаи плакат-лозунгјас.

Лозунгјассө поңө корены газетјасые, журналјасые да с. в.
Поңө-і ас вынөн најөс адзыны. Јенлы ескөмлы паныда пла-
кат—лозунгјассө колө јитны виңму бурмөдөмкөд, вөрлеңөмкөд,
школајас политехнизирүјтөмкөд, коллективизатсиякөд да с. в.
Бур вөчны тащөмтор: артышты, унаө еіктсаыс виңоны сөм
вічко празникјас кољалөм вылө, поп-факөс виңөм вылө, свад-
бујтгөдөн да с. в., сесса виставны—кымын виңму уңалан ма-
шина да трактор поңис ескө сүдөдны тајө сөм вылас.

ВЕЛӨЧӨЈ ГИЖНЫ ПЛАКАТ—ЛОЗУНГЈАС

Татчө вайөдам некымын плакат—лозунг.

1. „Ыңыдлунса вуграсыејас“—кулак, поп, сектант вү-
тыршатөе; сам пыдди вугырјас јыланыс курөг кољјас,
ласкајас, куличјас.

2. „Ыңыдлунса колк“—Пионер нуө зев ыңыд курөг
колк. Сы вылын гижөд: „ме ічөт вок комсомоллөн—отсага
течны выль олөм“. Поп терыба пыншө.

3. „Омөлік быдтыејас“. Тани колө
петкөдлыны јенлы ескые мамөс, коді
мырдөн ыстө челадсө вічкоө, либө мыр-
дөн щөктө јурбитны образјас вылө.

Серпасјас кыңці колө гижавны
лозунгјас:

Кодјас интересым?

№ 1

Тіјан воџын—религіозној секталди собранны. Сектант-
јас кывзды проповед.

Ежеаныс бытты гогор бур, сомын збытысо контрреволу-
ција чебасо. Тајо серпас вывасы коребј сјјос, коды бур
вајом вџсна религіја сајо чебасомон сектантјас нубды ас-
ыныс контрреволуција ужысо?

Кыјыс

№ II

Јентџтџмлуи воыс-воџ јонџыка паскалџ. Поп-џаклџи
докодныс чџнџ, сы вџсна најџ быднџгыс зџлџны кыјышты ас-
ланыс тывџ гогорвџтџмџык середнакџс да беднакџс Сомын
середнакыд да беднакыд оз-нын важ мџз мушны појјас бџр-
са, најџ муноны парт јачејка да селсовет бџреа.

Аерт, поңас оз сѡмын асланыс кыно́м вѡсна тѡждыны,
Медвасѡ поңас отсасѡны налы, кодјаслы колѡ, медым гѡл да
шѡркода олыс крестанаыд ветлісны на повод вылын.

Тажѡ сернас вылыс корѡј сїјѡс, кодлы мустѡм Сѡвет
влает да кодї важысан-нын нарѡтліс гѡла да шѡркода олыс
крестанаыс.

Кодлы кївыс у жа́лѡ?

№III

Поң кевмѡ јенлы. Сѡмын буржыка віжѡдлѡ, збыл-ѡ сїзі?
Мї вісталам—танї поң „ужалѡ“ кулаклы кївыс. Кулаклы зев
сѡдѡм вылас воѡ поңлѡн сьлѡмыс, ѡд сїјѡ велѡдѡ ужалыс
крестанаыс—бур олѡмсѡ-нѡ енѡ колхозасѡмѡн корѡѡ, а јен
вылѡ надеја кутѡтѡмѡн.

Гөгөрбөк поңсө бергөдлө да адзө, кодлы кивыв сижө ужалө.

Kodi nredajmlis
№ 1V

Тажө өшөдөмвы революционерјасөс. Сар власт дырји тазө өшлисны возмөстчые робочөјјасөс.

Бөбжык лыддыеые шуас, революционерјасө-пө сарлби охрана күтөма. Збылысө абу сиз. Ферт, сар охранка „уцав-лис“ зев еуса, сөмыд-өд политсейскөјјас, жандармјас да шцион-јас жыңзи вөліны мукөд бур слугајас.

Тайо серпас вылыс корей сийос, кодї щощ отсаелис сарскї охранкалы да жежыд бандаяслы пїдтыны робочїяслыс револютеїа дор кыпїдчїм.

Кодї тази лїбїдчї советї бїрїсїмїас кезлї

№ V

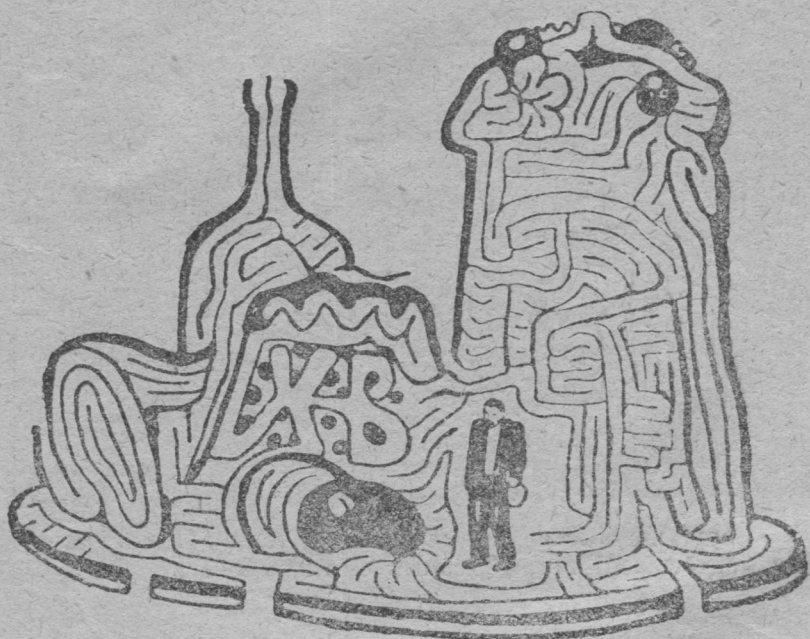
Советї бїрїсїан кампанїї сїктын кыпїдї активност оз сїмып беднякїяслыс да середнякїяслыс, щощ і кулакїяслыс. Кулак зев лїбїда гїгїрвої — советї-кї вескаласны гїлїяс, сылы ковмас мынтыны государстволы тыр налог даї незаконнїї лїготаїас оз сетны.

Верујушчѳыс сарпас вылы 12 морт. Полтѳ корелѳ
13-д мортѳс, кодѳ танѳ-жѳ, сѳмын оз ескы поплы.

VI

Унаоһ-на ескөһы јенлы. Ыжыдвиз чөж јенлы ескөјас
олөһы сөһмыһ наһ да ва вылыһ, ыжыдлуһ кежлө заһтөһы јаж,
выј да с. в.

Со, робочөј заһтысөһма вһнаоһ, наһкаоһ, поре јажөһ да
с. в., сөһса і мөһвалө: мыј вылө тајө колө? Ыжыдвизчөж шыг-
һисө-пөт олис, а ыжыдлуһ воас да мыжавтөз, сөјас-јуас. Сы
бөһрын бара күтас шыг-һисө-пөт овны. Лыд-һыһе, отсав тајө
мөртлы петһы лабирһнтыс.

XIII

Тані серпасалёма робочој класелёи 9 враг: пон, сектант, ксендз, манак, раввін да мукёд. Најё быдногыс злёны кутны ужалыс војтырёс вічко берданыс.

Черкнітам оласногыным тајё „сватёј братвёсё“ — дае кань сојшејасёс. Черкнітны сізі колё, медем вічыс орјавтём вёлі, медем вёлі ез унжык 3 пелёсыс да медем ескё муніс быд пон ныр ныр.

Кызі колё черкнітны?

„Жена да боится своего мужа“—таѣ велѡдѡны поцяс
женлы ескыеясѡс. Нывбабаѡс мужикѡн увтыртѡм, кезовтѡм
да нѡйтѡм вѣчко векна благословляйтѣ.

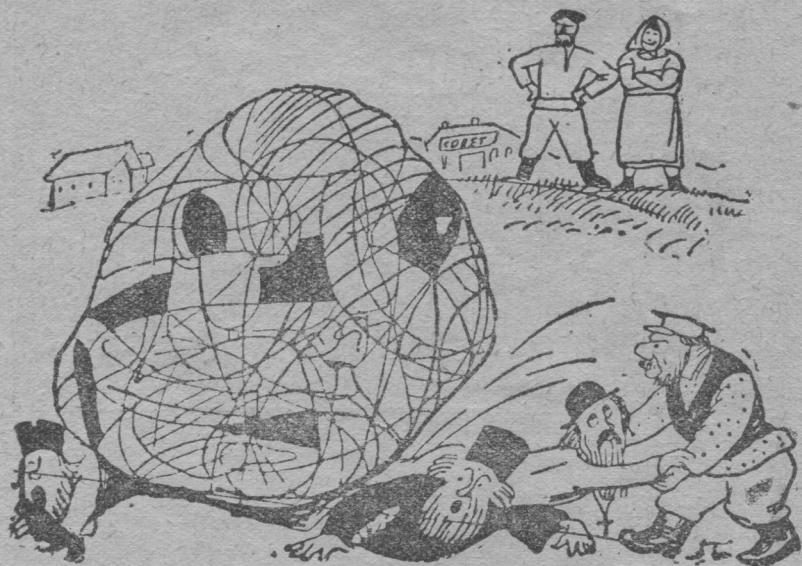
Таѡ сернас вылые кореѡј сѣѡс, кодѣ збылыесѡ некѡр
ез вѡвлы да код нѣмѡн поцяс да сектантјас ылѡдѡны јѡсѡ,
благословляйтѡны важ оласногѡс.

Буржыка кореѡј. Таѡ мѣфическѡј чужѡмыс абу нѡл морт
лыдын.

Страшнѳі јокмыль.

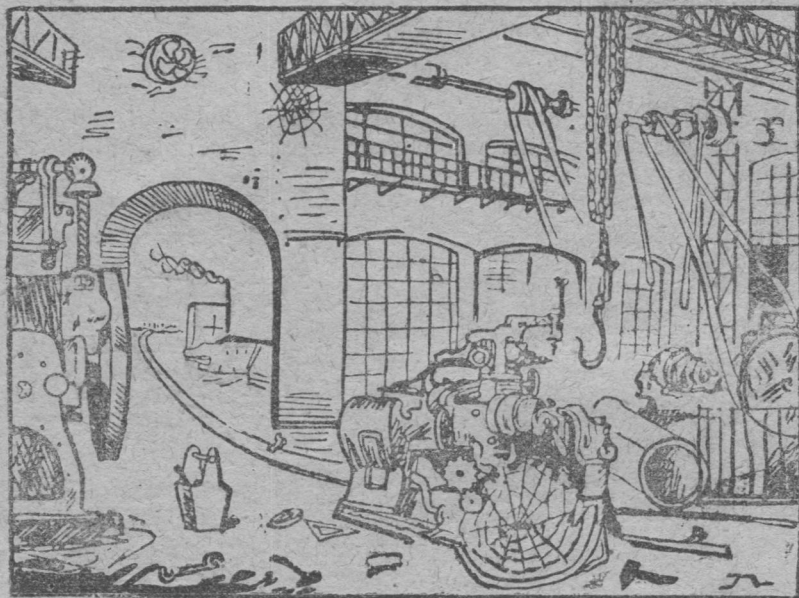
№ X

Ті адзанны, јокмыльс лчкѳма куім попѳс. Вевіг кыз
рушка кулак оз вермы најѳс мездыны-

Абу дівѳ, мыј попјас, муллајас, раввінјас да сектантјас
вещѳм јѳна возсасѳны тајѳ јокмыльс сајалѳмторлы,— ѳд сјјѳ
паздѳѳ јен нога оласногѳѳ, надмѳѳѳ јенлы ескѳм.

Вісталѳј, мыј пазѳѳѳ еіктын јен нога оласногѳѳ да мыј
ѳдѳѳѳ колхозјас течѳм?

Тажö серпас вылые кореöј сїјöс, kodi јен ным сажö зөб-
сасöмөн назödic тајö заводсö?

Ленöжса вынјас да војна.

Быд војнаöс на капитализмд шулис сватöјөн. 1914-öд
вөса империалистическöј војна дырји үсiвы уна мiльон морт,
вiдöма уна мiльард шажт, уна дöва да сiрöтаколины верыс-
јастöг.

„Русский паломник“ нима церковнöј журналын вöли печат-
тајтöма тащöм серпас: ангелјас освјашцајтöны роч војскаја-
öс тышкасны немечјаскöд „за веру царя и отечества“.

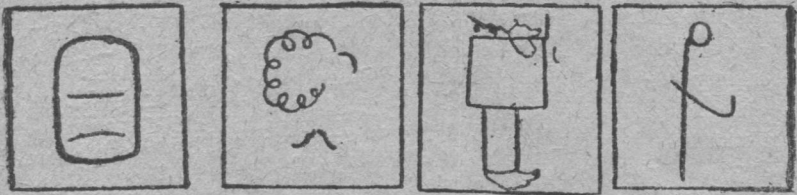
Тан-жэ Міколај сарыд візодэ тыш мунёмыс вылэ, ызжодэ салдатясёс атакаё ускёдчыны. Міколајыс оз сулав пушкафорын ыі оз щоц атакаё ускёдчы. Буржыка кореј.

Престол вылын пукалӧ римскӧй папа. Сійӧ Италијаса вла-
еткӧд ӧтув зилӧ пӧдтыны револутсионӧй ӧрӧтчан робочӧй клас-
сӧс. Тајӧ папайс воӧза вонас чуксавлис капіталістјасӧс у-
кӧдчыны СССР вылӧ војнаӧн.

Тајӧ сернас вылыс корӧй, кодкӧд римса папайс лӧсалӧ?

Татчө ми вайодам религијакөд јитчөм'4 мортлые портретјас.

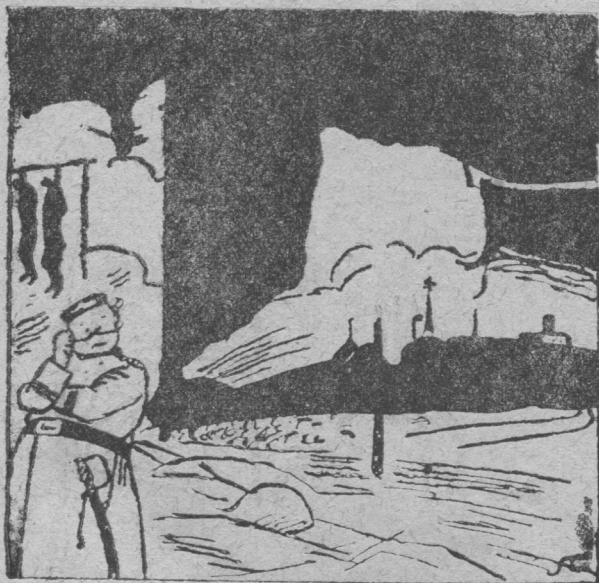

Тодмалөј, кодјасөс татчө серпасалөма? Аеныд та ног-жө велдөчөј серпасавны.

ЗАДАЧАЈАС ВЫЛО ÖТВЕТЈАС

№I. Кодјас интересын? – Америкаса капиталистјас интeресын.

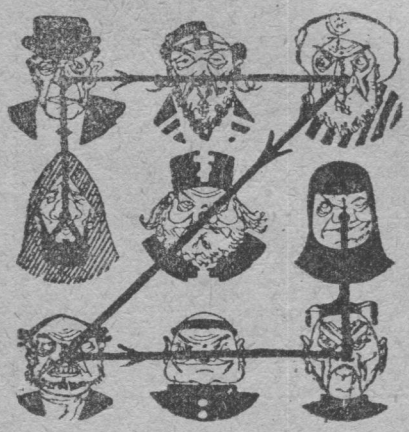
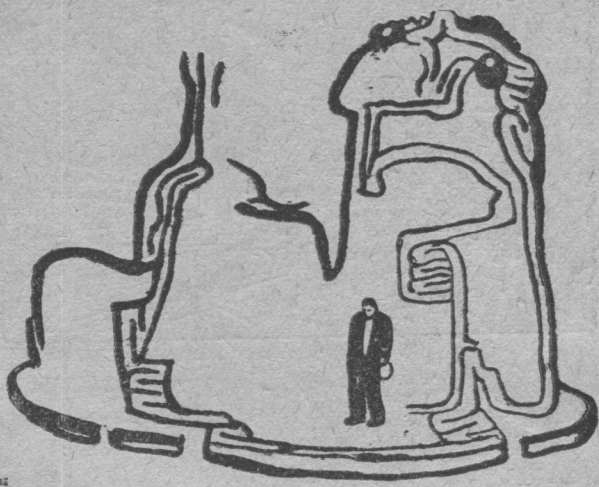
№ V. Коди таці лосөдчө
сөветө бөр-
јшеөмјас
кежлө? — Поп
да кулак.

№ VI. Проводят вы-
тн. — Рбочю.

№ VII

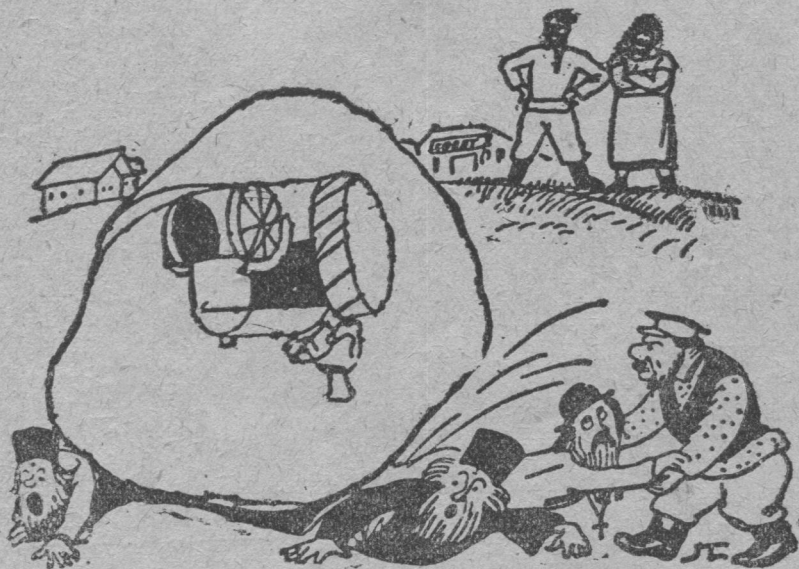

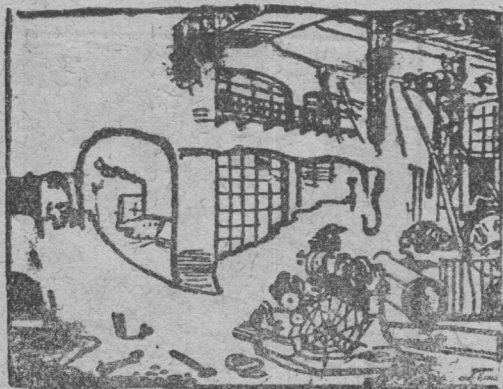
№ VIII.

№ IX Коди благослов-
ляјтѹ?— Іісуе Хрістос.

№ X. Страшиї јобмыл. — Трактор.

№ XI. Коди па-
зодіс проіз-
водство? — Гек-
тант.

№ XII. Јенежса выпјас
да војна. — Двораџин — по-
мешціклџн јурис.

№ XIII. Коткөд тајо дэзат?— Муссолынкөд.

№ XIV. Муссолынкө, Бриан, Толстой да Чемберлен.

ШОҢЕРКАЛӨН ЧАСТУШКАЛАС

Ҥекор вичкоо ол ветлы,
Вичкотөгис гажа мем.
Кодыр быдма, лоа ыжыд,
Комсомолө пыра ме.

Праҥык дырји вичкоо
Лурбитны ме ог-нын мун.
Өни велөдчыны пыри,—
Ветла школаө быдлун

Сиктө школа југыд вайө,
Вичко сујө сөмын дур.
Лига лыдөдөм, киноө ветлөм
Челадјаслы сетө бур.

От чыд меным мамö шуис.
— „Бур ныв, вичкоо те лок“,
Вочакыв ме мамлы вичи:
— „Оз ну сетчö менам кок.

„Отеч“ Ласеј быдлун сөрö,
Висталö Јенежые рај.
Поплые сөрöм быдөн тöдам,
Некөн абу ад ни рај.

Он, мам, бугдылас ме вылö,
Ме-кö вичкоад ог мун.
Онi пырi пионерö,
Сенi ужала быдлун.
роч сергi—Спiра Прокö.

СВАТӨҖ МІКОЛАЈЛӨН ЧУДО

(інтсєніровка)

ВОРСЫГ ЈАС:

Пеџө }
Ваєө } піонерјас.

Машө — Затејіітса, јентөдтөм.

Поп. — чудо петкөдлыг.

Стсєна вылө пырөны увгігыр Пеџө да Ваєө.

Пеџө — Со, колөкө-і џівө тајө. Ваєө тєног-нө тајө прамөј поп, алі кодікө пастасөма?

Ваєө — џерт-жө, кодікө пастасөма. Прамөј попыд локтасөмөј безбожнөј рыт вылө. Сіјө-өд абу јөј.

(Стсєна вылө пырө поп. Матыгчө піонерјас діно да крєстнас најөс благөслөвітө).

Поп. — Мір тіјанлы чєладө!

Пеџө да Ваєө. — (өтцөц). Но! (пырөны расі улө да мөдлаті петөны.)

Пеџө. — Расіыс-тај прамөј поплөн код-а.

Ваєө. — „Код“-жө-өд і ем сөмын.

Пеџө. — (поплы) Те-нө коді лоан? Збылыг, прамөј поп алі попө вөчөмыд?

Поп. — Ме, чадөјас, зік прамөј поп. Талун војнас меным петкөдчыліс єватөј. Сіјө меным шуіс: „безбожныкјас рыт вылын ме щөкта вөчны чудо“!

Ваєө. — Ха-ха-ха! Куцөм єватөјөс-нө адчылін?

Поп. — Нємгор тєд єравны! Асө Міколај чудотворечөс ме адчылі!

Пеџө. — Со, јєщө те куцөм! Куцөм џівө-нө тєд щөктіс петкөдлыны?

Поп. — џівө јывєыд чєладө ме і вієтала (віжөдыєјаслы). Ті-јан безбожнөј рыт вылын ме петкөдла Міколај чудотворечлыг вынөс. Тавој сіјө менө велөдіс вөчны чудо.

Педö.— (виçодыяслы) Адзылинныд-ö коркө тащöмторсö?
Jентödtöm рыт вылын, көсjö jеннога сорнi нуöдны.

Марjалөн гөлөс.— (виçодыяслаң шыасö Машö). Мед вö-
чö, кымын уна ðivö петкөдлас, сымын ödjöжык mi ердö
сijöс петкөдам.

Поп.— Ме тiянылы, петкөдла челадö збылые прамöj ðivö. Ti
пöвсын кодjаскö зев лoка шуасöны, но ti енö кывзö.
Сватöj Миколаj мораkjаслөн покровител. Окоfитас-кö сijö
берег дорад парокodный зев лöсыдаматымас. А скöр-
мас-кö, парокodыдлөн öti тор оз кол. Веританныд-ö
челадö?

Васö.— Ок-те, кыçи ылöдчö! Кущöм jöj-кö теd веритас.

Поп.— Онö веритö? Час, петкөдла да кутанныд небоe верит-
ны. Вajö татчö ва тыра таз (Васö вajö таз). Бура виçöд-
лö, со, ме боeта кабалаые вöчöм караб — раз... Леçа ме
сijöс татчö — два! Онi сесеa i виçöдö. Менам ем сватöj
беd (петкөдлö беdсö).

Ме беd-дөн бергöдла, | Сватöj Миколаjöс

Щöц бергалö караб. | кывзö, кыçи рабjас.

Но, мыj веританныд? Гашкö ti думajтанныд таjö покус-
сö ас думаые думajтöмөн- да? Ничего подобного — абу:
Тajö — самöj настоjашщöj чудö. А на сесеa те видлы та-
jöс-жö вöчны jентödtöm детiна (сетö беdсö Васöлы).

Васö.— (беdсö бергöдлö, сöмын караб оз вöрзы). Нинöм оз
артмы. Нолы те Педö (сетö Педöлы).

Педö.— (сiç-жö вöчö да оз-жö артмы). Мыj-нö таjö! Оз таjнö
вöр (виçодыяслы)! Нолö ti видлöj. Ог-жö кутö попов-
скöj чудолы веритны.

Поп.— Оз поç? Быдөн көч локтö да видлö (унаөн виçодыяс-
ыс видлöны да нинöм-жö оз артмы).

Васö.— Мыj-нö таjö сесеa?

Поп.— А! Адзылинныд?! Таjö сватöj Миколаjлөн чудоые.

Машö.— (виçодыяслаң) Бура поп көсjие мижанöс ылöдны.

Поп.— Со jешщö кущöм eye вöлöма. Таjö чудосö некod оз
вермы тöдны. Тфу затеjникjас.

Машö.— Вaj беdтö...

Поп.— (сетö беd). На, те видлы.

Машö.— (шöплы). Кыскы бағушко çепсыд көрттувтö.

Поп.— Кущöм көрттув? ме ог тöд..

Тенад жуалöмыд тешкод.

Машö.— Со, таj жоçас... Он ылöд;

Ме-öд таjö опытеö тöда...

По п. — Со, тај — сура!.. (тувкөдө аслыс плешкас). Ок, те јөј...

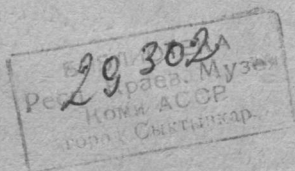
Они дерт-өд „чудо“ воосас.

Машө.— Оһи, челад, виқөдө. Адзанныд ме бөгтө көрттүвсө, сесса пункта еватөј беддө да... Адзанныд, кызі карабыс кутис бергавны.

Педө да Васө.— (өтщөц). Но, труктө Машө. Тајө коло-кө-і... да.

Машө.— Енлө, ме тіјанлы ставсө вистала. Некущөм тани дивө абу. Караб пыдөсас пунктөма магнитнөј јем. Кор бед-дын көрттүв, секи магнита јемыс кысө сы дорө, сы пон-да-і бергалө карабыс. Кор көрттүв абу, секи караб оз вөр. Со,-өд мыјөн поһид тіјанөс порјыштис. Ачыс покус-сө петкөдліс көруттувја беддөн, а тіјанлы сетігөн бөгтис да җептас сујис көрттүвсө.

По п.— Төдмалисны-тај менсым тајнаөс! (пышјө стсена вылыс виқөдыејас дорө). Ердө петкөдісны! Пышја гөртө!

Г. 33.

1770 11 11 11 11 11

18234

дт БІС 35 УР